

Mas el Savell

Tona

Ubicació

Comarca: Osona
Emplaçament Al sector del Verinal, tocant a la depuradora municipal.
Alçada: 552,5

Coordenades:

Latitud: 41.8623
Longitud: 2.2403
UTM Est (X): 436948
UTM Nord (Y): 4634767

Classificació

Número de fitxa 08283 - 220
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic Modern Renaixement Barroc
Segle XII, XVI, XVIII
Any 1197,1562
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 12245-I
POUM. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. VI. Catàleg de béns a protegir. Cr-09 Mas El Savell. BCIL Tipus A.
POUM. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. VII. Catàleg de masies i cases rurals. Ed-43 El Gelec.
Data aprovació: dc., 20/07/2011 - 12:00
Número inventari IPAC 24435
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial - productiu
Titularitat Privada

Titular: 002307300DG33F0001WJ
Autoria de la fitxa Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa: ds., 29/06/2024 - 00:42

Descripció

El conjunt del Savell està constituït per l'edifici del mas, els coberts destinats a usos agrícoles, l'era davant de la casa, i un clos tancat. Al voltant, la finca s'estén amb altres volums destinats a magatzems, garatges i coberts agrícoles i/o ramaders. Aquesta zona, que envolta el barri, està delimitada per una tanca metàl·lica a través de la qual s'accedeix a la propietat.

La masia és de planta quadrada, amb coberta a dos vessants i carener perpendicular a la façana, que està encarada a sud. El ràfec o barbacana està format per una doble imbricació de caps de teula. Disposa de planta baixa, primer pis i golfes. El parament és d'aparell comú amb pedra vista, i blocs escairats a les cantonades.

A la façana principal se li adossa un porxo tipus galeria, sustentat sobre pilars de maó vist a la planta baixa i columnes de secció hexagonal de pedra treballada, amb capitells d'estil clàssic, al pis. El porxo forma cantonada amb la façana de llevant. Pertany a una reforma del segle XVIII.

En aquest cos, una de les obertures que comunica amb el pis de la sala, presenta muntants de pedra treballada i una inscripció a la llinda que diu "*Maria Savell pubilla i Josep Castellar i Savell*", possiblement els responsables de la reforma del segle XVIII.

Les obertures de les façanes presenten llindes i brancals de pedra treballada, i en destaca la composició de l'eix central de la façana principal. Un gran portal adovellat d'entrada a la masia, amb escut de la família amb la inscripció INRI / 1562 / SAVELL. Al damunt, el finestral que dona a la sala, d'estil gòtic tardà, amb ampit i llinda motllurada simple amb guardapols i detalls decoratius caps humans i motius vegetals. Al capdamunt, una finestra més petita, amb decoracions motllurades d'estil conopial.

A l'interior de l'edifici es conserven elements i obertures singulars com portals de comunicació amb decoracions i relleus.

Observacions:

La casa va ser reformada a la primera quinzena del segle actual, i durant el procés es va preservar una pica antiga amb un cap de figura humana, d'estil renaixentista.

Història

El mas ja surt documentat al segle XII, i aleshores el Savell era una petita propietat independent del domini senyorial. La documentació ens parla del mas *Savaello* o *Savadello* el 1197. Així, en virtut d'una franquesa i llibertat concedida pel rei Jaume II (1297-1327), els hereus del mas no depenien de cap senyor feudal.

La data de 1562 que consta a l'escudet de la clau del portal major respon a una gran reforma o reedificació de la casa.

Al segle XVIII hi va néixer l'escultor Salvador Gurri (1749-1819), que representa l'escultura barroca i el pas cap a la neoclàssica. Concretament, va néixer el 25 de gener de 1749 al mas, lloc on els seus pares es van instal·lar després de casar-se. Era fill de Jacint Gurri i Costa, fadrister del mas Gurri de la parròquia de Sant Genís de Taradell, pagès i masover del mas Savell fins a la seva mort, i de Francesca Coromines (ASTURIOL:2005, p.70).

Bibliografia

ASTURIOL CASTELLÓ, Elisenda. (2004) *Aportacions documentals sobre els orígens, anys de joventut i formació de Salvador Gurri, un escultor acadèmic* AUSA · XXI · 154. Pàgines 495-520 Patronat d'Estudis Osonencs, Universitat de Barcelona.

ASTURIOL CASTELLÓ, Elisenda (2005) "Noves dades sobre la vida de l'escultor Salvador Gurri (1749-1819), fill del Mas Savell". Llibre de Tona. Tona. Pàgines 69-75.

LLEOPART, Amadeu (2006). Retalls del passat per conèixer millor Tona. Ajuntament de Tona.

PLADEVALL, Antoni (1990). Tona. Mil cent anys d'Història. Eumo Editorial. Ajuntament de Tona.

Enllaços d'interès:

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

